

NOTAT

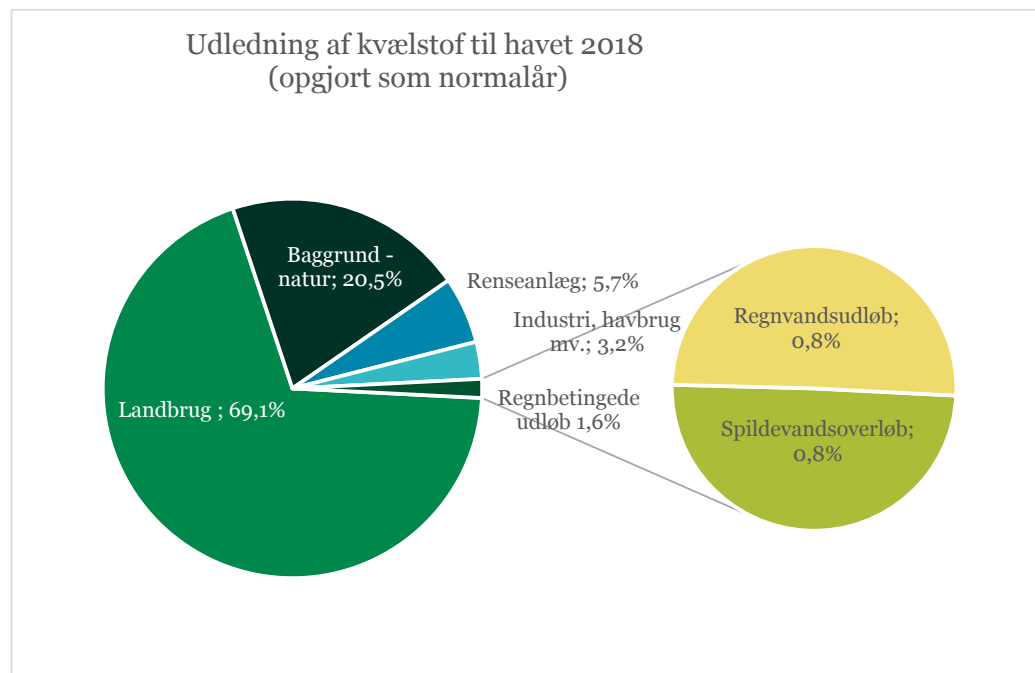
**Miljø- og
Fødevarerministeriet**
Departementet

Ressourcer og Forsyning
J.nr. 2020-17582
Den XX. september 2020

Notat om fordelingen af tilførsel af kvælstof fra landbaserede kilder

Miljø- og Fødevarerudvalget har på samråd om spildevand den 25. juni 2020 efterspurgt et kort notat over fordelingen af den landbaserede kvælstofudledning til havet. Der er anvendt tal for 2018, da ministeriet endnu ikke har tal for den samlede kvælstofudledning for 2019.

Landbrugets dyrkningsbidrag står for cirka 70 procent af kvælstofudledningen på landsplan. Ca. 20 procent stammer fra naturlig baggrundsudvaskning fra jorden, mens punktkilder, herunder udledning af rensset spildevand fra byer, industrielle udledninger, spredt bebyggelse, regnbetingede udløb mv. udgør godt ca. 11,5 procent. Den samlede udledning af kvælstof i 2018 var på 55.000 tons. I nedenstående figur ses en oversigt over kilderne til kvælstoffet.

Figur 1: Udledning af kvælstof til havet. Data fra vandområdeplanerne 2015-2021 og Punktkilderrapporten 2018.

Siden midten af 1990'erne er der løbende sket en centralisering af spildevandsrensningen på anlæg med effektiv næringsstoffjernelse. Det har ført til, at den samlede udledning af kvælstof fra renseanlæggene er reduceret med ca. 79 procent (se bilag A). I samme periode har landbruget reduceret sin udledning af kvælstof med ca. 40 procent.

Spildevandsoverløb, inklusive *planlagte overløb* som sker ved renoveringer af ledninger/reanseanlæg mv. svarede i 2018 (omregnet til et normalår ift. regnmængde) til en udledning på 440 tons kvælstof. Det svarer til ca. 0,8 procent af kvælstofudledningen i Danmark. Dertil kommer, at der var en udledning fra *regnvandsudløb* svarende til 447 tons kvælstof i et normalår. Det vil sige fra separatkloakerede systemer, hvor regnvandet ledes uden om de kloakker der udleder spildevand fra husstande mv.

Samlet set stod de *regnbetingede udløb* således for ca. 887 tons kvælstof svarende til 1,6 procent af kvælstofudledningen i Danmark i 2018. Tallet varierer over årene, da det er stærkt betinget af både den samlede mængde af regn, og af antallet af deciderede skybrud, hvor der falder meget nedbør på kort tid. Typisk er regnbetingede udløb skyld i 1-2 pct. af den samlede kvælstofudledning. Selvom regnbetingede udløb således ikke er årsag til særlig store mængder næringsstoffer, laves der stadig indsatser over for overløb. Det skyldes ofte den påvirkning overløb kan have for vandløbets faunakvalitet, badevandskvalitet mv.

Bilag A

FIGUR 1.1. De samlede udledninger af næringsstoffer og organisk stof målt i perioden 1989-2018. For dambrug og saltvandsbaseret fiskeopdræt er data fra 2008 benyttet for årene 2009 og 2010.

